

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
Lainsäädäntöneuvos Elina Nyholm

Lausunto
25.10.2021

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja eräiden työttömyysetuuden saamisen edellytysten uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 167/2021 vp)

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja eräiden työttömyysetuuden saamisen edellytysten uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 167/2021 vp). Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisista työvoima- ja yrityspalveluista annettua lakia (916/2012), työttömyysturvalakia (1290/2002), työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia (1269/2020), kotoutumisen edistämisestä annettua lakia (1386/2010), työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annettua lakia (1369/2014) ja kuntouttavasta työtoiminnasta annettua lakia (189/2001). Esityksen tavoitteena on uudistaa työttömien palveluita sekä kohtuullistaa työttömyysturvan seuraamusjärjestelmää niin, että työnhakijoiden oikeudet ja velvollisuudet ovat tasapainossa.

Oikeusministeriö esittää lausuntonaan seuraavan.

Oikeusministeriö pitää hyvänä asiana työnhakijoiden tarkastelemista yksilöinä ja sitä, että työnhakijoille pyritään tarjoamaan yksilöllistä tukea työnhakuun ja työllistymiseen.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 15 § muistutuksen antamisesta. Lakiehdotuksen perusteella jää hieman epäselväksi, mikä muistutuksen tarkoitus on, kun sen laiminlyönti ei vaikuta työnhaun edellytysten täyttymiseen. Oikeusministeriö katsoo, että mikäli muistutuksen laiminlyömisellä ei ole vaikutusta, vaan vastuu säilyy työntekijällä tällaisessa tilanteessa, olisi siitä syytä säätää lain tasolla nimenomaisesti. Kun muistutuksesta halutaan työnhakijaa ohjaavana elementtinä säätää lain tasolla, olisi tarkoituksenmukaista, että muistutuksen laiminlyömisellä olisi vaikutusta esimerkiksi siten, että oikeus työttömyysetuuteen

menetetäisiin aikaisintaan vasta tietyn ajan kuluttua muistutuksen antamisesta, jos sellainen on annettu.

Oikeusministeriö huomauttaa myös, että lakiehdotusten 3–6 muutokset eivät ole kaikilta osin niin puhtaasti teknisiä, etteivät ne olisi tarvinneet ollenkaan yksityiskohtaisia perusteluja. Esimerkiksi muutoksenhakukiellot tulisi perustuslakivaliokunnan kannanottojen mukaan perustella aina nimenomaisesti (PeVL 10/2012 vp). Esityksessä työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain (LE 5) 4 §:n 4 momenttiin lisättävää muutoksenhakukieltoa ei ole tällä tavalla nimenomaisesti perusteltu. Sama koskee kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (LE 6) 28 §:ään ehdotettua uutta 3 momenttia.